

MAGYAR KURIR

Indúlt Bétsből, Kedden September' 30 - dik napján, 1817 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Párisnak északi lineájánkívül a' *Va-lerien* nevű hegyen találtatik egy nevezetes Calvaria. Az ezen lévő keresztnek inepét kilentz napokig tartó processiókkal, és egyéb ájtatosságokkal tartották ezen napokban a' Párisi hívek. Néhány Püspökök pontifikáltak. Párisnak néhány Plebániáji processióval kimentek oda. A' Missionariusok prédikáltak. Egyéb helyeken is több féle buzgózkodások tétettek. Párisnak déli része felől *Aulnayban* egy buzgó aszszonyság hasonló Calvaria-hegyet készítettén-fel minden ahoz kívántató ájtatossági intézetekkel, egy 12 lábnyom magasságú keresztet is állított-fel reá. A' halottakért való inneptartások mindenütt folynak. Párisnak *Vaugirard* nevű utzájában a' Carmelita Atyák' templomában September' 2-dikán lelkekért való mise és predikációk tartattak azokért a' Püspökökért 's egyéb Papokért, a' kik 1792-ben Septembernek ugyan azon napján megölettettek. Hasonló ájtatosságok tartattak Sept. 9-dikén *Versáliában* a' *Lajos* templomában, azon *Orleani* 44 foglyokért, a' kik ott meggyilkoltattak.

A' Frantzia Minsteriumban változások történtek: Hertzeg *Feltre* (Clarke) helyébe Marschal *Gouvion St. Cyr* Hadiministerré, 's Gróf *Mole* Tengeri Ministerré, neveztettek.

Az *Antwerpi* újság szerint két Frantzia tregátok 's néhány egyéb kised kadik hajók, a' Rocheforti kikötőhelyből

Kadiks felé vették evezéseket, hogy a' Spanyol Királynak az ő plántatartományai ellen való hadakozásában szolgálatjára legyenek.

Nagy Britannia.

A' Spanyolország és Amerika között folyó rettenetes hadakozásra nézve figyelmetes megolvasást érdemel a' Ministeri Kurirnak itt következő Nyilatkozatása: —“

„Azon megjegyzések, mellyeket mi az insurgensek' prédáló hajóikról tettünk (lásd a' 25-dik számú M. Kurir' 200-dik lapján), mint eszünkbe vesszük, hibás vélekedésre adtak alkalmatosságot. Mi ott csak a' prédáló hajókról, és nem az insurgensekről beszéllettünk. Azokat az indító okokat, mellyek az Anglus Országlószéket az ő Déli Amerikai insurgensek eránt való *Neutrálitássának Systemájában* veszérlik, nem tehetik ingadozókká azoknak a' ragadozóknak törvénytelen tselekedeteik, kik a' magokragadozásoknak palástolására a' Spanyol insurgens tartományoknak zászlóikat függesztik-ki. Ezekkel az emberekkel azon sarkalatos principiumok szerint kell nekünk bánnunk, mellyek a' nemzetek' törvényei által közönségesen megemertettek. Ez a' kifejezés: *neutralitás*, szoros értelemben ugyan nem alkalmaztatható az ilyen nemü szabadprédálókra: ámbár olykorolykor az ilyen ragadozók ellen is kedvezést mutathat, halgatva, ez vagy ama' nemzet mind addig, míg az ő zászlai eránt ezek tisztelettel vi-

seltetnek, a' melly kedvezés' betse éppen annyit ér, mint egy neutralitás. Anglia ilyen neutralitásnak tartására határozta ugyan magát ezen insurgensekre nézve: de a' melly mellett ő soha meg nem fogja szenvedni azt, hogy holmi alávaló ragadozók, ellene oly dolgot kövessenek-el, a' mit ő a' maga tengeri politikájának magas poltzán, egygyik Európai Hatalmasságoktól is el nem tűrne. Ha valamelyik oly hadakozó Hatalmasságnak, a' kivel mi békességben élünk, prédáló hajóji a' mi zászlónkat megbántják, ezen esetben tudjuk kitől kérjünk elégtételt, vagy pedig ha az elégtétel megtagadtatik tőlünk, tudunk mi erő által elégtételt venni magunknak. De a' Déli Amerikai prédáló hajókra nézve nem ilyen nyilvánosságos a' dolog. Mi valamely *Politikai fictionnak* (képzelésnek) módja szerént, úgy mutatjuk, hogy nem tudunk semmit a' Veneczuelai és Buenos-Ayresi Országlószékekről. Már pedig, ha az ezeknek nevekben ellenünk tétetett ragadozásnak helybe-nem-hagyását, ugyan ezen Országlószékektől kívánnók, ez azt jelentené, hogy ezeket megesmerjük. A' ki elégtételt kér, felteszi annak a' Hatalmasságnak lételet, a' ki néki eleget tehet. Egészszén igaz lehet az, a' mit a' *Morning Chronicle* erőssít, hogy ezen két Országlószékek legkeményebb eszközöket vettek elő, hogy az Anglus hajókat minden efféle megtámogatás ellen bátorságossá tehessék: hanem mi nem nagyon köszönnyük nékiek ezen betsületet. Anglia maga magának az oltalmazója a' tengereken, 's a' maga bátorságát fenn fogja tartani, mint önnön jussát, és nem fogja azt senkitől, mint valamely kedvezést úgy fogadni. Ezen okon ellene mondunk mi a' mi *Times* nevű Ujságunk' írójának is, kik azt kívánnák, hogy Országlószékünk, minekelőtte a' maga megbántatásáért bosszút állana, elébb azon Déli Amerikai Juntákhoz járúljon, mel-

lyek tsak magoktól állottak-fel, 's ezektől tudakozza-meg, hogy ők adtak-é hatalmat ezen prédáló hajóknak arra, hogy minket megbántsanak, a' melly ha így lenne, akkor ezektől kérjenek telyes elégtételt. Ily módon mi éppen úgy alkudozánk az insurgens tartományoknak Országlószékeikkel mint oly Hatalmasságokkal, kiknek igaz jusaik már megesmertettek, 's mint a' kiknek oltalmazását magunkra vennők. Az ilyen tselekedetek ellen nekünk átaljában protestálnunk kell. Egyéberánt mi is megegygyezünk a' *Times*' íróival abban: hogy az egyátaljában nem igaz, hogy a' Spanyol insurgensek engedelmet adtak volna a' prédáló hajóknak arra, hogy az Anglus kereskedő hajókat bántsák, mint a' kik magok is jól tudják azt, hogy Anglia őket tsak egy lehellése által megtarthatja, vagy semmivé teheti." — Ez egy oly fontos ok, a' melyért mi jó szívvel elhiszszük azt, a' mit a' *Times*nek íróji erőssítének; mert nagyon reá illik Angliára az, hogy magát bátorságosnak tartsa, azért, hogy őtet nem merik megbántani. De azonban éppen így nem illene hozzá az, hogy azoknál, kiket egy lehellése által semmivé tehet, félelmesen kérdést tétessen affelől, hogy akarnak-é az ő zászlói eránt tisztelettel viseltetni vagy nem? Nékünk az a' kötelességünk, hogy méltóságunkat a' tengereken fenn tartsuk. Az Insurgens prédáló hajók, mellyek most az *Allantimutengeren* le.'s-fel eveznek, akár az Egygyesült Státusoknak, akár Veneczuellának, akár Buenos-Ayresnek kikötőhelyeiben öltöztek fegyverbe, tsak ezen feltétel alatt várhatják, hogy mi kedvezéssel viseltetünk erántok, ha zászlóinknak minden féle megbántását elkerülik. Ha ezen feltételtől eltávoznak, nem kell nekünk azt várni, hogy ez vagy amaz Admiralsi törvényszék kinyomozza, hogy melyik rebellis Országlószéktől kapták a' magok' prédálásrameghatalmazó leveleiket, vagy

pedig, hogy mitsoda utasítás van eleibe adattatva. Tsak ezektől a' Szabadprédálóktól legyen megtisztítva a' tenger, azután veszekedhetnek Spanyolország 's az ő plántatartományai a' szárazon egymással a' meddig tettik, a' nélkül, hogy mi a' mi eddig folytatott neutralitási politikánk mellől elálljunk."

B r a s i l i a.

A' közönséges levelekben ilyen útozási levele jött-ki a' *Rio-Janeiróban* lévő Orosz Császári Udvari és Követségi Tanácsosnak *Langsdorf* urnak: —

„*Rio-Janeiró*bol Jun. 30-dikán 1817.

Én a' múlt esztendőben December' hónapban ezen igen nevezetes országnak belső részeire vévén tsak rövid ideig tartandó útozásomat, kivéltképpen való figyelmetességet fordítottam ennek *Minas-Geraes* nevű tartományára, a' hol az úgy nevezett arany erek találtak; az úgynevezett arany erek mondám, mert ott még tsak egy arany bánya sem találtak: hanem az egész tartomány mintegy behintezve van nagyobb 's kisebb szemű arany porral. Találtam némely kised kerületekre, a' hol némely ember egyedül, három millió *Crusad* aranyot mosott-ki 20 esztendőknek lefolyta alatt (Egy *Crusad* akkora forma nagyságú arany Portugalliában, mint nálunk egy *simples* arany). Ez a' tartomány azonközben még is mind azok között legszegényebb, mellyeket én valaha láttam. Aranyot mos itti minden ember; a' földet, pedig a' melly oly termékeny, hogy a' világon se' találtakna termékenyebb, senki nem műveli. Az emberek gyakran koplálnak az arany mellett. Minden eleségnek nemét meszsziről hordják az arannyal bővölködő falukra vagy helységekbe. Ha olykor olykor 8 napokig meg nem érkezik az eleség, fenéig kiüresül az éléskamara. Egy ember könnyen szerez mosás által egy óra alatt egy vagy két (*Rénusi*) forintot érő aranyot; 's mihelyest

ennyire szert tett, úgymint a' mellyel két napra való eleséget vehet, azután míg ebbe tart, ő többet nem dolgozik. A' gyemantos kerületekig vagy vidékekig nem érkeztem menni, mert nem maradhattam-ki oly sokáig. Minthogy itt semmi tulajdonképpen való értz-erek nem találtak, értzek' dolgában a' gyűjteményem se' lehet nagy; az ily útozásokban tsak arra tehet szert az ember, a' mitszemivel láthat. Az aranyon kívül vas' dolgában is nagyobb bőség van itt, mint valahol a' világon. De vas-erek még szintsenek, hanem sok helyeken találtak egész *massiv* Vas-hegyek, a' mellyek minden elegyedés nélkül való tsupa olyan vas-kövekből állanak, hogy 100 fontból 80 sőt 90 font tiszta vas kikerül. Ezeknek a' nagy vas-halmaknak szemlélése méltán bámulásra indit mindeneket, a' kik ezeket látják. A' tartománynak néhány legnagyobb hegyeji ily nagy vas-massák. Három hónapokig tartott útozásom alatt legnagyobb bámulója voltam a' tartomány gyönyörűséges plántáinak; rendkívül szépek a' *Melostomák*, *Rubiaceák*, és *Malvaczeák*. Plántákbéli betesebb gyűjteményemet nagyobbadon azok a' havasi növények teszik, mellyeket a' tengerek' színénél legalább is 7000 lábnyammal magasabb *Carassa'* és *Piedade'* nevű hegyeken találtam. Állatok országabéli megjegyzéseim, 's gyűjteményeim kevésreteltek. Én az itt lévő nyári időt választottam vala ezen útozásra: de úgy itélek, hogy a' tavaszi idő többféle tárgyakkal szolgált volna figyelmetességemnek.

Északi Amerika.

Innét most két megjegyzésreméltó újsággal szolgálnak a' közönséges levelek. Az egygyik *Mac-Gregort* illeti *Amelia* szigetén. Ennek abban áll a' foglalata, hogy ötöt ott a' Király' részén lévők megtámogták, a' verekedés három óráig tartott, 's mint a' tudósító mondja, *Mac-Gregornak* kellett lenni a' győzedelmes-

nek, minthogy a' tsataután minden erősségeken az ó zászlói látszottak kifüggesztve lenni. — Ezt a' hírt Dugrand, a' *Commodore Decatur* nevű Brigg' Kapitánya vitte Ney-Yorkba Aug. 9-dikén: de a' ki az *Améliei* tsatát tsak a' tenger-ről nézte.

A' másik újság a' Texas tartományabéli insurgenseket illeti, melynek az a' foglalata, hogy az említett insurgensek a' *Rio-Grande*' torkához kiszállván, *St. Antonio* várából ellenek a' Királyi sereg kijött, de a' városiak azalatt rebeláltak, és az addig volt előljárókat fogságra tették, 's a' többi. — Azonban ez a' hír is gyenge fundamentomon építettik. *Louisianából* indult Jul. 6-dikán, tsak egy szökevény katonának beszédje után, ki a' Királyi seregektől jött oda által.

B e l g i u m

Amsterdamból így irtak Aug. 28-dikán: — „Ma közel 100 hajók kötöttek-ki ide többire mind gabonával, a' melly történetet itt még eddig soha nem szemléltek. A' néhány napok alattitt megjelent gabonás hajóknak számát átaljában 150-re lehet tenni. Minden gabonás házaink úgy tele vannak, hogy nagy részint a' hajókon kell tartani.“ — Hogy azonközben az óltsóság ezen sok gabona mellett is még nem nagy lehet Belgiumban, mutatja a' következő tikkely: —

„September' 13-ikán reggel *Antwerpen* utzáin oly czédulák találtattak az utzák' falaira kiraggatva, mellyekben azal a' sorsal fenyegetik, az eleségnek drágaságáért, a' polgármestert, a' mire egykor a' szerentsétlen Deltjens jutott

volt, a' ki felől az a' gyanú uralkodván, hogy ő volna a' gabona' megdrágulásának oka, a' dühösködő nép által lábainál fogva egy szekér után köttetett, 's az utzákon ekképpen le 's fel vontzoltatott.

* * *

Bataviából így irtak Febr. 30-dikán: —

„Az *Idieng* nevű hegy, melly a' fő várostól 24 órányi távolságra esik, a' múlt Januárius közepétől fogva oly nagyon hozzá fogott a' tűznek okadásához, hogy az egész környéket megrettentette. A' tótsérjéből (torkából) magas tűz-oszlopok, füst, és mindenféle égő matéria tegergözvén kifelé, nem soká elborították az egész környéket 's a' szép riskásás földeket a' hamú, föld, és bűdös kö. A' levegőben, mint valamelly vastag felhő, úgy lebegett a' bűdös köves és hamvas gőz, melynek vastagsága miatt néhány napok tsaknem éjtzakává váltak, 's az emberek alig tehették s' lélekzést. A' majorság 's a' vizekben a' halak majd mind kihaltak miatta. A' fák és kőmasszák oly nagy restegéssel ropogással rohantak lefelé a' hegyről, hogy a' mit elől találtak, mindent semmivé tettek; az emberek futottak a' merre lehetett. A' víz némelly helyeken 14 lábnyira feljebb nevedett közönséges nagyságánál, a' hidakat elszaggatta, az utakat elrontotta; a' *Capani* vidéken egy hegy leroskadván, 8 lelkekből álló háznépet oda temetett. Egy folyó viz egészszén kiszárodott. Elő se' lehet mind számlálni a' szerentsétlenségeket, oly sok félek.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Sept. 26-ik napján 308 — 27-dikén 307½ — 29-dikén 305½ — forintot.
Arany. Sept. 26-dikán; — Császári: 14 fl. 55 kr. —

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Buda September' 25-dikén. — A mint megvoltak téve a' rendelések, ahoz képest Szombaton e' folyó Hónap' 20-dikán déllyesti 4 óra után elis takarítottak a' Megboldogúltt *Hermine* Fő Herczeg-asszonynak meghidegúltt tetemei olyan temetési szomorú pompával, a' millyen az Idvezúlttnak méltóságához legillendőbb volt. A' halottkísérő sereg, mint már előljáróba említettük, állott a' Palatinus ö Cs. Kir. Fő Herczegségének Udvarából öszveségesen, melly is úgy oszlott meg, hogy a' felsőbb rangú Férfi Személyek a' Gyászoktsinak előtte, az Asszony nem lévők pedig annak utánna mentek kotsikon; az Udvari Tisztek, és Inasok két felől környékeztek azt. Éppen a' Gyászoktsi előtt 6 lovas kotsin ment ö Exc.ja a' Fő-Udvar-mester; és ugyan ezen kotsin vitettek az Idvezúlttnak szivét 's belső részeit magokban foglaló két Edények. A' Gyászoktsit, mellyen a' holttestet bezáró tseresnyeszín pirosságú bársonnyal fedett Koporsó vitetett volt, fellyül egy fátyollal beborított Korona diszesítette; hat fekete lovak vonták azt. A' kísérsereg Buda's Pest minden harangjaiknak zúgása között ment a' Királyi Várból az új kapun ki, és a' Duna hidján által Pestre. Itt a' nagy Hidutzán, továbbá pedig az Országút nevű utszán végig mentén a' Ketskeméti kapu előtt a' Reformatusok Templománál állapodott meg. Budán az egész uton a' Duna hidjáig a' polgári Katonáság, — Pesten pedig a' várbeli katonaságon kívül a' fegyveres polgárok formáltak két felől falat, a' Pesti Város Kapitánysága előre intézeteket tévén, hogy a' kísérő seregnak egész Pesti útja a' leg jobb karba helyheztetődve legyen. Azt lehet mondani, hogy alig maradt valaki oda haza, ha tsak meggyöz-

hetetlen akadályja nem volt; mind a' két Város' lakosainak része részt kívánt venni a' gyászos tisztességtételben, és ezt nem tsaka' mindeneknek ortzáikon olvasható szomorkodás, hanem az is kijelentette, hogy mint valamelly nagy innepen, úgy volt minden öltözködve. 5 óra volt mikor a' kísérsereg a' fennt tisztelt helyen meg érkezett. Rakva volt már ekkor a' Templom minden renden lévő Fő Méltóságokkal, Uraságokkal, és annak a' Valási Felekezetnek tiszteletre méltó Elöljáróival, mellyet az Idvezúltt Fő Herczeg-asszony követett. Ez a' Templom ugyan még most épül; mindazonáltal oly diszesen el volt még is ezen gyászos alkalmatosságra készítve, a' mint tsak lehetett. Falai bevonattak fekete posztókkal, és azon helyen, a' hol van a' Kriptába való lejárás, egy sátor volt felütve, melly alatt egy alkotmány volt felemelve, mellyre a' koporsó helyheztetett. Ez előtt a' Reformatusoknak Német Predikátora Fő Tisztelendő *Cleynmann* Ur olly ékes Halotti Predikátziót tartott, a' minémüt egy közönségesen betsültt Oratori talentomú, és megilletődött szivü személytől várni lehetett az alkalmatossághoz képest. A' millyen érzékeny szivből eredett, és hathatós ékesen szóllással elmondott ez a' Beszéd: szinte olly buzgósággal halgatta, és melly szomorusággal követte azt a' Gyülekezet. Ezt követte a' Szomorúének, mellynek végződésével a' Fő Udvar-Mester Gróf *Bekers* úr ö Exc.ja a' koporsót felnyittatván még egyszer, és utóljára megmutatta a' holttestet. Ez után mind a' koporsó, mind a' két említett edények az Udvarilnasok által póltzokról leemeltettek, és az egész Udvari Tisztségtől kísértetve levitettek a' Kriptába, mellynek vasajtáját kettős lakatok zárják. Nyúgodjanak tsendesen hideg tetemei!

Az Idvezültt Fő Herczegasszony, községesen tiszteltt Virtusainak tartozunk azzal, hogy életének környülállásairól e' rövid rajzolatot ide iktassuk. Született a' megboldogúltt 1797-ben Dec. 2-dikán, és így a' reánk jövő Decemberben lett volna még csak 20 esztendő. Édes Atya *Victor Károly Fridrik, Anhalt-Bernburg-Schaumburgi* Fejedelem már 1813-dik esztendőben által ment az örökkévalóságra. Aug. 6-dikától fogva életének 41-dik esztendejében lévő Édes Anyja *Amalia Charlotta, Nassau-Weilburgi* Fejedelem Asszony. Testvérei a' megboldogúlttnak: *Adelhaid*, született 1800-ban, és nem régibe lépett házassági életre az Oldenburgi Örökös Nagy Herczeggel; továbbá *Emma*, született 1802-ben, és *Ida*, született 1804-ben. Ezen két Herczeg Kisasszonyok most Fejedelmi Édes Annyokkal egyetemben Budán vannak. Férjhez a' Megboldogúltt Cs. Kir. Fő Herczegasszony *Hermine*, Országunk Palatinusa *Jósefő* Cs. Kir. Fő Herczegségéhez 1815-ben Aug. 30-dikán ment; Octobernek 6-dikán jött az új Házaspár Magyar Országunk Fő Városába, és a' legörvendetesebb érzésekkel fogadtatott. Csak kevés ideig boldogíthatta az Idvezültt mind igen kedves férjét a' házassági életnek örömeivel, mind Hazánkat kelemetes virtusaival, mind pedig az emberiséget áldott jólelkűségével, éppen abban a' pontban ragadtatván-el véletlen előlünk, midőn éppen már készültünk óhajtván várt reményünk' beteltyesedésén való örömnünknek kijelentéséhez. Azok a' forró sóhajtasok; mellyek ezereknek sziveikből az ő életének sok esztendőkre való nyúlásáért repültek fel az Égre, mennyenek által már most az ő hátra hagyott kisdedeire.

A' Palatinus ő Cs. K. Fő Herczegsége Fejedelmi Vendégeivel egyetemben még az nap, t. i. 20-dikán estve Csabá-

rol vissza tért, és attol fogva folyvást itt vagyon.

* * *

Éppen ma, Sept. 25-dikén kezdődik a' Budai Szüret. Minden tekintetben örözendetes lesz a' vége; mivel alig volt valaha az ide való Hegyre nézve olly jó nyár mint az ideji. Kezdetétől fogva végéig folyvást úgy ment az, a' mint a' szőlőnek természete kívánta. Azomban az egész Budai Hegy mentt volt a' jégtől is, úgy hogy azt lehet mondani, hogy az egész Budai Hegyen közönséges az áldás.

* * *

Pest. — Az ide való Kir. Universitásban a' multt Aug. h. 25-és 31-dik napjain volt az Akadémiai Tisztviselőknék Restaurációja az 181 $\frac{1}{2}$ esztendőre. Rector Magnificusnak választatott: Titt. *Lenhossék Mihály* Ur, Orvosi Tudomány Doctora, a' Physiologiának és felsőbb Anatómiának Rendes Professora 's a' t. Decanusokká lettek; még pedig a' Theologiai Facultásnál újjonnan választatott Fő Tiszt *Dertsik János* Ur, Theologia Doctora, az Arabs, Chaldaei, és Syriai Nyelvnek Rendes Professora, és az Esztergomi Districtuale Consistoriumnak Assessora. A' többi 3 Facultásoknak a' mult Oskolai esztendőben volt Decanusaik megmaradtak. Nevezetesen a' Juridica Facultásnál Titt. *Sax Mihály János Nep.* úr mind a' két Törvénynek Doctora, a' Politika Tudományoknak, a' Váltó-és Kereskedési Törvénynek Rendes Professora; az Orvosi Facultásnál Titt. *Palkovits András* úr, Orvosi Tudomány Doctora, Buda Sz. K. Városának Első Physicusa; a' Philosophica Facultásnál Tiszt. *Krobot János* Ur, Nyitrai Megyebeli Pap, Philosophia' Doctora, és a' Felsőbb Nevelés-Tudományának Professora.

* * *

Nagy Károly September' 10-di-

kén. — T. Szathmár Vármegye Tisztjeinek Restauratiója, ezen Tek. Megyének Nagy Méltóságú Fő Ispánnya Hajnácskői és Vécsei Báró *Vécsey Miklós* úr ő Excellenciájának, Cs. K. Kamarásnak, Belső Titkos Tanácsosnak, és a' Septemviralis Tábla Assessorának előlülése alatt a' fent írt helyen és napon ekképen ment végre. Első Vice Ispánynak választatott Tek. Kis-Dobronyi *Izsák Sámuel* úr, a' ki eddig második Vice-Ispány volt; másodiknak pedig: az eddig volt Fő Notarius Tek. Ifjú *Geötz Ferentz* úr. Fő Notariusnak Tek. Berentzei *Kováts Sándor* úr neveztetett ki. Fő Szolga Birákká lettek, nevezetesen a' Krasznaközi Kerületben: Tek. Kovácsvágási *Botka Lajos* úr; a' Nagy Bányai Kerületben Tek. Szirmai *Szirmay Lajos* úr; a' Szamosközi Kerületben Tek. Péch-ujfalusi *Péchy József* úr; a' Nyiriben Tek. Rápolti *Nagy György* úr. Al-Szolga Birákká: Tek. Kürti *Csabay Antal*, — Benedekfalvi *Luby Károly*, — Szeniczzei *Gáspár József*, — Komorótzsi *Komorótzzy Lajos*, — N. Váradi *Ajtay Sámuel*, — *Zanathy Ferentz*, — Kis Dobronyi *Isaak Lajos*, — és Berenczei *Kováts László* úrak lettek. Fő Adószedőkké választattak: Tek. *Csomay Pál*, és *Tolnay Imre* úrak. Fő Fiscalisokká nevezettek: Tek. *Szerdahelyi Ferentz*, és Horváth *Antal*, második Fiscalisokká pedig Tek. *Csoknyay László*, és *Császay László* úrak. Első Vice Notariussá Tek. Mándi *Mándy Péter* úr, második Vice Notariussá pedig T. Kölcsei *Kende Zsigmond* úr. Számvevővé: T. *Szentlélek Antal* úr, Laistromozóvá pedig *Fekete Márton* úr.

* * *

S. A. Ujhely. — Sept. 1-ső napján egy paraszt asszony *Izsip* nevű falúból az újhelyi vásárra utazott. Éjtszakára meg hál szegény egy kortszmában. Vá-

randós volt ugyan; de még koránt sem gondolta, hogy olly hamar, 's éppen ezen utjában lepné-meg lebetegedése órája. Azomban tsak ugyan eljött ez az időpont, és egy 3 fejű, 4 kezű, és 3 lábú leány gyermeket hoz a' világra. Az idétlen született kised nem volt életben, és a' helybeli Patikáros mint ritkaságot égett borba tette, 's magánál tartja.

* * *

Ipoly Sághrol (T. N. Hont Vármegyében).

Szent Mihály Havának 15-dik napján tartatott köz Gyűlés alatt felolvasatott Fő Méltóságú Csábrághi és Szittnyai Herceg *Koháry Ferentz* Fő Ispány Úrnak, e' Megyéhez bocsátott azon levele, melly által a' Szepesi üres Püspökség Uradalmának Praefectusságára által tétetett *Szmrecsányi Szmrecsányi Elek*, e' Megye Fő Jegyzőjének helyébe, esztendeit haladó elmebéli tebenségeinél — tudományánál — fáradhatatlan munkaságánál fogva közönségessen szeretett Tek. Kesselőkői *Majthényi Antal* eddig volt Első All-Jegyző Ur, neveztetett Fő Jegyzőnek, a' ki is a' számossan öszve gyűlt Tek. Rendektől öröm Vivat kiáltással fogadott — ezen kinevezetésbéli Levélnek felolvasása után tartott Ékes Beszédjében, mind ő Hercezségének — mind a' Tek. Rendeknek — eránta való kegyelmeit és kegyességeit igaz érzékeny háladatossággal megköszönvén, és a' benne helyheztetett bizodalomnak megfeleléséről szent fogadást tévén, új hivatalába beiktattatott: nyerte pedig Hont Vármegye ezen Fő Tisztben, azon most is élő Királyi Tanácsos Úrnak fiát, a' kiben néhány esztendőknél előtte, örök édes emlékezetben tartott — Első Al-Ispányát tisztelte. Ugyan ezen alkalmatossággal Első Al-Jegyzőnek *Luka Nényei Luka Ferentz* második Al-Jegyzőnek pedig Nádassi *Tersztyánszki Sándor* Urak neveztettek.

E r d é l y.

Felséges Urunknak és Asszonyunknak Szebenben való mulatások' ideje e' folyó Hónap' 12-dikéig nyúlt. El felejtethetlenné tették itt magokat ő Felségek azon nyájas szelidséggel, mellyet minden lépéseikben kimutattak, és azzal a' Fejedelmi gondosságokkal, mellynél fogva mindent tulajdon szemekkel látni kívántak. Minden Törvényszékek, Templomok és Oskolák, a' Kaszárna, az Ispotályok, a' nagy Árvák háza, és minden fogházak ditsekednek látogatásokkal. Ezen kívül kifordultak ő Felségek a' szomszéd vidékre is, nevezetesen bejárták *Orlatot*, a' hol az első Oláh határszéli Regimentnek Stab-Stationja vagyon, megnézték a' Verestoronyi Határszéli passust, minden Kontumatziai Intézetekkel egyetemben, megtekintették *Zoodon* a' gyapjúfonó Fabrikát, és a' *Nagy Disznódi* (Heltau) gyapju szövő Fabrikát. Mindeütt nagy sokaság követte ő Felségeket, és a' hol pompák nem tétethettek is, kimutatták a' hiv' jobbagyok Felséges Fejedelmek 's Asszonyok eránt mélységes tiszteletjüket. Szebenbe való mulatások alatt megjelent az Oláh Országi Fejedelemnek Veje, *Ban Arghiropulo* is ő Felségeknek udvarlásokra, és e' folyó hónap' 11-dikén kapott Audientziát, melly alkalmatossággal Felséges Asszonyunknak némelly Napkeleti ajándékokkal kedveskedett. Szeben Városa két napokon ki volt egészen világosítva, és a' jobbagyi hűséget ki ábrázoló külömbféle Illuminációkkal diszeskedett; azután pedig számos lámpások oszlatták a' Főutszákon az éjtszakának homályát. Külömben is folyvást gyönyörű napok voltak ő Felségeknek Szebenben való létek' egész ideje alatt, mellyet a' mondottakon kívül még az tesz különösen ezen Városra nézve nevezetessé, hogy ő Felségek minden Könyörgőket meg

hallgattak. E' folyó hónap' 12-dikén reggeli 7 órakor indultak meg *Brassó* felé a' Szebeniek csak annyiba enyhültt szomorú érzéseik között, mivel Sept. 21-dikére ismét vissza szándékoznak térni ő Felségek Szebenbe.

A' leg ujabb tudósítások szerint e' f. hónap 18-dikán már *Brassóban* voltak ő Felségek, a' hol 20-dikig mulatván, Szombathfalván keresztül ismét visszatérnek Szebenbe. Innen Novemb. 1-ső napjára *Grätzbe* volt szándékjok menni. *Szeben-től* fogva ide így volt kitsinálva az út. Sept. 22-dikén *Szebenből* mennek *Szász Sebesig* (Mühlenbach); 23-dikba *Dévára*; 24-dikben itt mulatnak; 25-dikben *Vajda Hunyadra*; 26-dikban itt mulatnak; 27-dikben *Hátszégre*; 28-és 29-ben *Karansebesre*; 30-dikban *Mehádiára* a' *Herkules Ferdöibe*, a' hol 2-dik Octoberig mulatnak; ezen a' napon ama legközelebbi Török Háborúban *Clairfaitnek* a' Törökök ellen hérosi elszántasággal való vitézkedéséről nevezetes *Alzion* Hegyet, és az ugyan abban a' Háborúban hirre kapott *Veteranumi Barlangot* fogják ő Felségek megnézni, és éjtszakára O-Orsovába menni; Oct. 3-dikán *Mehádiába* ismét vissza térnek, és 4-dikén *Bosovitzba* mennek; 5-dikén *Német Szász-kára*; 6-dikán itt maradnak; 7, 8, és 9-dikén *Oravitán*; 10 's 11-dikén *Versetzen*; 12, 13-dikán *Pantsován*; 14. 15. és 16-dikán *Tittelen*; 17. 18. és 19-dikén *Péterváran*; 20. és 21-dikén *Semlinben*; 22. és 23-dikán *Mitrovitzon*; 24. és 25-dikén *Vinkovczén*; 26-dikban *Brodon*; 27. és 28-dikán *Uj Grádiskán*; 29-dikén *Bellováron*; 30-dikán *Varasdon*; 31-dikén *Marburgban*; és November 1-ső napján *Grätzben* fognak lenni.

* * *

Kolosvárat Aug. 28-dikán 1817. Szives örvendezéssel 's Hűségének tiszta

jeleivel fogadá Erdély a' maga Fejedelmét az Austriai Császár 's Magyar Király ő Felségét, a' Felséges Császárnéval egyetemben. A' Nemzetnek azon való igaz örömét hogy ő Felségeknek nemes lelkű személyekhez szerentséje lehetett, közöljük itten Hazánkfiaival.

E' hónap 14-dikén dél előtti 10 és fél órakor érkeztek ő Felségek Erdély határához Iluczára, hol ő Felségeket az Ország nevében előre Báró *Jósika János* Cs. K. Kamarás, Tartománybeli Fő Biztos, és Kormányszéki Tanácsos Ur fogadta-el. Onnét való útvonalon az Erdélyiek-től a' tiszteletnek és hűségnek mindenütt szíves jeleivel köszöntelve, a' multt 18-dikán tették ő Felségek Kolosvárt szerentséssé, ide jövevelekkel. Ugy nyilatkozta volt ki magát a' Császár ő Felsége az Ország Fő Kormányozójának, hogy nem kíván semmi pompás fényességet, 's ezen kinyilatkoztatásnak parantsolatul vétele mérsékelte a' mostanra falukrol ide begyülekezett Fő Rendeknek és az egész Népnak azon örvendő buzgóágát, melly szerint ő Felségekhez hív és tiszta indulatokat, 's megérkezéseken való örömeiket sokkal tündöklöbben kívánták bizonyítani. A' megérkezés napja dél utánjának 5 órájára volt ő Felségek bejövetele határozva. A' Királyi Fő Kormányszék a' Királyi Törvényes Tábla, 's a' Fő Ispányi Kar Tagjai közül, Kir. Kincstartó, és Status belső Titok Tanács, Gróf *Haller Gábor* Ur ő Excellentiája vezetése alatt 12 számból álló diszes követség küldetett ő Felségek eleibe, a' melly is minnekutánna szép készületű 6 lovas hintókon ide félóránnyira lévő Szamosfalva nevű helységnek túlsó széléig előre elment volna, itt a' kotsiból kiszállván 's gyalog sorba állva ő Felségeket bevárta, 's mély tisztelettel köszöntötte a' Kir. Kormányszék' nevében. A' Tiszteletet ő Felségek szokott kegyességgel fogadták. E' Köve-

tségen kívül ezen Fejedelemségnek legelső Uri Házaiból ősi magyar öltözetű hat Kavallérok régi diszes nyereg szerszámokkal ékesített szép paripákon mentek ő Felségek eleibe, kik közül négy, a' követség egyik részével a' Császár, kettő pedig a' Követség másik részével a' Császárné hintója előtt lovaglott. A' Városi Tanács a' kapunál várakozott; a' Polgárság a' maga rendes osztályai szerint a' külső város végétől fogva a' Gubernator Ur ő Excellentiája Palotájáig két felől sorban állott, zöld ágokat tartva. Eléggé mutatatta a' sűrű Eljen kiáltás, a' mindennek szeméből kinéző öröm, hogy egy jó Fejedelem miképpen szerettetik. A' kapunál térdhajtó tisztelettel adta által ő Felségének a' Város Birája a' kulcsokat, hódoló bizonyításául az ő Felsége Fő Hatalmának, egy ezen alkalmatossághoz szabott rövid beszéd mellett. Az Ország Fő Kormányozója a' maga palotájának gráditsa aljánál köszöntötte ő Felségeket, 's oda mint kirendelt szállásra a' több Fő Rendekkel együtt felkísérte. Szép vala észre venni miként tartóztatta ő Felsége, lépéseit, hogy sok érdemekkel előregült Kép-Viselőjét, az ereje felett való sietéstől a' grádicson, megkimélje. A' grádicsok szélein fejerbe öltöztetett kisdéd leánykák formáltak volt sorokat, virág fonadékot tartván kezekben, a' grádicsok alja rózsákkal 's egyéb virágokkal kedveskedett. A' jó Királynak ezen szél Országba lett megjelenésén való öröm, 's az a' vigasztaló bizodalom hogy az Európa békességének helyre állítója nagy kiterjedésű Birodalmának több részei között ezen Fejedelemségnek is megvizsgálására nem egyébért vett időt magának, hanem hogy ennek hiánosságait 's bajait közelebbről meglássa, belső boldogságának minden akadályait elhárítsa, mindenütt látszott. Az akkori estére elkészített kivilágosításoknak a' békövetkezett nagy

menydörgéssel jött szélveszes eső miatt máskorra kellett maradni.

Augustus' 19-dikén dél előtt 10 óra tájban az Országbeli Császári Királyi Fő Hadi-Vezér Báró *Kienmayer* Ur ö Excellentziája ment-fel a' Katona-Tiszt Uraktól késértetve ő Felségehez; 11 órakor az Ország Fő Kormányozója Gróf *Bánfy György* Ur ö Excellentziája elébb a' Királyi Kormányshéket mutatta-bé, azután pedig az Erdélyi Státusok Elölülője Státus Belső Titok Tanács Gróf *Kemény Samuel* Ur ö Excellentziája a' Kir. Tábla Tagjait, 's ezeket az Erdélyi Vármegyék itt lévő Fő Ispányjai, és a' Székely Székek Fő Tisztjei követték öszveséggel a' Fő Kormányozó Ur ö Excellentziája vezetése alatt. Dél után Fejedelem Asszonyunk engedte-meg ugyan a' megirtt rendel maga közönséges megudvaroltatását. A' Férjfiak után pedig a' fő rendű Asszonyságok is tisztos nemzeti öltözetben jelentek-meg ő Felségeknél. Ezeket Urunknak és Asszonyunknak egyszeriben mutatták-bé. Az elsőbnek néhai Cs. K. Kamaras Gróf Vass Sámuel Özvegye Gróf Bethlen Rozália Ur-Asszony, Az utolsóbbnak pedig Státus belső Titok Tanács, és Udvari első Referendarius Gróf Eszterházy János Ur ö Excellentziája, Gróf Bánfy Ágnes Ur-Asszony. Azzal a' leereszkedő kegyességgel fogadta a' tisztelt Fejedelem a' feljebb említett Rendekezt, melly a' belső Nagysággal szokott együtt járni, elannyira, hogy az Uralkodóban Atyát is lehetett tisztelni. Az Asszonyságokhoz külön külön szóllott ő Felsége, 's vigasztalással töltötte-el, megholt, hivatalt viselt Szolgáinak Özvegyeit, Férjjeiről való érzékeny és kegyes megemlékezéssel. Mind maga a' Császár, mind a' Császárné egész nemzeti öltözetben jelentek-meg e' napon 's éreztették minnyájunkkal, hogy ebben is igazán bethűlik Nemzetünket, 's megújították szivünkben azt az örömet

hogy tulajdon Királyunk, és Királynénk van, kiknek oltalma alatt Nemzetünk méltóságát semmi veszedelemtől sem félthetjük. Fejedelem Asszonyunknak egész mi-voltából jóság, mindenekhez leereszkedő kegyesség, nagy sorsát nem illetlenítő, sőt annál nagyobbra emelő alázatos kelemesség tündöklött; ezek által annyi sziveket hódoltatott a' jelenlévők közt a' hányan látták. Örök megjegyzést érdemel egy mondása, 's mind nekünk Magyaroknak, mind akár melly más törvényes Nemzetnek például szolgálhat, midőn egyikhez a' bemutatott Uri Asszonyok közül szóllott volna, 's ez a' felelettel késnek, mondván a' bemutató Gróf Eszterháziné, hogy talán a' német nyelvbeli gyakorlatlanság miatt felel későbbben, egymás, mingyárt mellette lévő Grófné helyette felszóllalt, 's azt mondá: Szégyenünknek tartanók Fejedelmünk nyelvét nem tudni; erre ezt felelé ő Felsége bölts tsendességgel: „*Sőt inkább más nyelvet nem tudni éppen nem szégyen, a' maga Nemzetét jól tudni kötelesség.*“ Ez a' mondás századok múlva is tündökleni fog a' Historiákban, 's most előre lezkéül szolgálhat nálunk mind azoknak, a' kik eredetokről megfejtkézvén, annyira megvetik a' magyar nyelvet; hogy gyermekeikre nézve annak tudását szükségtennek képzelik. A' Felséges Császárné maga a' legigazságosabb intést adja a' Nemzetnek. Ugyan azon bemutatás alkalmatosságával, midőn Gróf Eszterháziné egy nagy rendű, 's már időtöltött Grófnét mutatna-bé, megmondván hogy ki és kiné, ezt ragasztotta szavaihoz: Ez egy igen nagy jóltévő, sok szegényeknek és árváknak Anyja, de a' német nyelvet nem tudja annyira, hogy azon Felségedhez szóllani bátorkodjék; — ezt feleli a' nagy lelkű Királyné: „*Semmi sem, azért mi még is értjük egymást.*“ Érzékenyen járhat keresztül minden nemes sziveket ezen szép lelket mutató kifejezés.

Aug. 20-dikán Sz. István első Magyar Király Innepe következvén, a' nagysokaság közé, melly ezen a' nemzeti innepen a' Piaczi nagy megye Templomot 'Sigmond Császár és Magyar Király emlékezetes építményét egészen eltöltötte, magok ő Felségek is megjelentek, még pedig a' dicsőült első István Király nyomdokossa ismét azon Magyar öltözetben, mellyben a' bémutatásokat is elfogadta, a' maga Huszár Ezeredjének Ezeredesi forma ruhájában. A' Templom ajtajánál a' Város' Tanátsa a' jelen lévő Fő Rendek utszát formálván, a' Tisztelt Püspök *Rudnai Sándor* Ur ő Excellentziája az Isteni szolgálatra felöltözött Papsággal eleibe jött ő Felségeknek, 's templomba vezetete, hova szokott Udvari pompával kísértettek-bé. Mingyárt ő Felsegek előtt a' Cs. K. Kamarás Urak, és Status Tanátsosok mentek páronként. Ő Felségek elfoglalták a' számokra készített pompás menyezetet. Ő Felségek jobbjára Cs. K. Kamarás Gróf *Wrbna* Ur ő Excellentziája, Fő Hadi segédje *Kutschera* Feldmarschallieutenant; Császárné ő Felsege Fő Udvari Mestere Gróf *Wurmbbrand*, 's Fő Udvari Mesternéje Gróf *Lazankyné*, 's Udvari Dáma Grófné *Hoheneck* ültek; Ezekkel szemben a' Szakszoniai Udvertól lévő Követ Gróf *Bombelle*; Status Tanátsos, és Udvari Orvos Báró *Stift*, és Status valóságos Tanátsos *Bedekovich* Urak. Az első székekben a' Cs. K. Kamarás és Status Tanátsos Urak voltak. A' Mise áldozatot maga a' nevezett Püspök Ur tartotta, 's ennek bévégzése után ő Felségek ugyan a' Papságtól és az említett Fő Rendektől a' Templom ajtajáig kísértetvén, 's hintójokba felülvén szállásokra mentek. Sok magas és édes emlékezeteket ébresztett-fel ez a' nevezetes nap, és az ő Felségek megjelenése ezen inneplésen. Mint valamelly sűrű ködből fejtődött-ki a' szívekben Nemzetünk régi Nagyságának emlékezete, midőn Monár-

chiánk alkotójának Örökösét itt Erdélyben, hol még ez a' szerentsénk nem volt és egy régi Magyar Király által épített Templomban ezt a' Nemzeti innepünket mint egy a' dicső András Király Decretumának első tzikkelye szerént Magyar öltözetben és a' Királynéval együtt meginnepelni látiuk. Nagy benyomást tett ez minden Hazafiak szivein, 's minden fohászokodások a' templomi áhítatosság alatt ő Felségek szerentsés életéért emelkedtek.

A' dél utánt a' Császárné ő Felsege a' keresztyéni könyörületesség' gyakorlására fordította. Néhány fő nemes Ifjak állítottak volt fel itten a' mult télen a' dicséretes emlékezetü néhai Gróf *Teleky József* példájára egy intézetet, mellyben az éhségtől elnyomatottak számára Rumford levest főzettek, 's nevezetesen azokat táplálták egész mostanig, kik a' Falukrol ide bényomorogtak. Hasonlóan tett a' Város is azután a' maga szegényeivel. Ő Felségek ide érkezések előtt, a' Város mind a' két Osztálybeli szegényeket külön helyre szállította volt, 's ottan táplálta. A' Császárné ő Felsege ezt megértvén, maga őket meglátogatta, a' szegények számára másnap 6000 Rf.tokat kiosztatott, 's fő Udvari Mesterének parantsolt, hogy azon ruházatot, mellyet ő Felsege azoknak mingyárt készitetett, jelenlétében adassa-fel, a' mi a' szerént véghez is ment.

Estve ő Felségek' szállása ablakainak arányában több Muzsikuskok néhány muzsika-kedvellőkkel együtt azon Nemzeti Magyar Symphoniát, melly ő Felsege koronázása' inneplésére készitetett, játszották-el. 'S ezen kívül most a' Gróf Nugent Ezeredjében egykor Kapellmester Wendt hautboin az innep diszéhez alkalmasztatott variatiokat fűtt több muzsika szerek' kísérésével; ezt követte Haydn ismeretes nép énekének (Gott erhalte Franz den Ersten) először magyarul, az-

után németül elénekelése, 's közben közben több Éljen kiáltások, mellyet ő Felségek, az áltánra kijöven, magok köszöntésével viszontaglottak. Ezen énekeket magyarra Gróf Csáky József Ur fordította. Az alatt az egész Város kivilágosított, a' hol több felyülírásokon ismét lehetett látni az ő Felségek iránt méltán érzett tiszteletet. Hosszas volna itt mind azon kivilágosításokat leírni, mellyektöbb Uraságok által tétettek. Vagyon-e a' Királynak nagyobb kintse alattvalói' sziveinél?

Aug. 21-én a' Császár ő Felsége reggeli 6 órakor gyalog megindult, 's meglátogatta Püspök *Rudnay* Ur ő Excellenziajától vezettetve, a' Kir. Lyceumot, Convictust, Seminariumot, a' Kormányzók Cancellariáját, a' Levéltárt. — A' Császárné ő Felsége pedig az Ispotály és Szegények házáat nézte - meg ez napon.

Aug. 22-dikén a' Fejedelem ő Felsége reggeli 10 órakor a' Királyi Kormányzók ülésében jelent-meg Nemzeti magyar öltözetben, 's ott maradván délutáni 2 óráig a' maga Elölülése alatt referáltattott, a' közönséges Igazgatás' különböző ágait vivő mindenik Referensel. Egyébkor a' Királyi Kormányzókénél 1791-dikébeli Törvény tikkelye serént minden magyarul foly, most ő Felsége kedvéért a' deák nyelv vétetett elé, melly a' magyar-nak a' magáé után való törvényes nyelve. Ezen idő alatt a' Császárné ő Felsége az ide való Csillag néző tornyot, a' Lyceum Bibliothekáját, az ásványok gyűjteményét különös figyelemmel megvizsgálta. Délután a' Fejedelelemnél audientzia volt. A' Császárné ő Felsége pedig elébb az Unitarium templomot járta - meg, azután a' Gróf *Haller Jánosné* köz sétálásra mindig nyitva álló kertjében volt.

Aug. 23-dikén reggel szeretett Fejedelmünk a' Város házánál járt, Kormányzók Tanácsos *Csedő* Uról vezettetve, innen a' Vármegye Házához ment, 's a'

Reformatum Collegiumban, hol ő Felsége azon szép Irásokkal, mellyeket Rajzolás Prof. *Nagy Sámuel* vezetése alatt néhány Deákok tettek, nagyon meg volt elégedve; honnét a' Collegium Vice Curatorától Kormányzók Titoknok *Inczédi László* Uról ő Felsége kívánsága szerint a' Reformatum Templomba, 's a' könyvnyomtató műhelybe vezettetett. Mint egy a' Hazafiúi virtusokat betsülő Király úgy emlékezett a' Refor. Templomban a' néhai Koronaőrző Gróf *Teleky Józsefről*, 's ennek fiáról, a' nagy reményeket támasztott, 's már is érdemes (a' mint ő Felsége maga szözlött) Gróf *Teleky Józsefről*, kinek kora halála sajnálatát jó Királyunk kijelentette.

Aug. 24-dikén megnézte ő Felsége a' Város és Szamos balpartja között fel emelkedő Fellegvárt, holott katonai őrizet vagyon, 's dél után audientziát adott.

Aug. 25-dikén valamint más napokon volt egyéb dolgozásai, úgy az ezen napiak után is ő Felsége a' Császár meg vizsgálta a' katonai Ispotályt a' K. Lyceumhoz tartozó Muzeum physicumot, 's az Unitarium Collegiumot.

Aug. 26-dikén délutáni egy órakor a' Császárné ő Felsége kívánván még egyszer az Uri Asszonyságokat látni, tölel elbútsuzott. — Ezen nap estéjén, 's mint az elébbenieken a' Hertzeg *Csartorinzky* Gyalog Ezeredjének bandája musikált ő Felségek szállása ablaka alatt. Aug. 27-dikén reggeli 6 órakor innen Torda felé indultak ő Felségek, minden nagy méltóságú kíséreljikkel. A' városbol kiindulás ugyan azon fennirtt tisztelet tétellel ment véghez de már elmeneteleken megszorodott tekintetü polgárok sorain. Ő Felségeket több Kavallérok, 's Kolosvárme-gye részérel több Uri renden lévő Ifjak kísérték lóháton. Mindeneknek kívánságai abban egyeztek-meg, hogy ő Felségek ezen útjokat szerentsésen folytassák.